

યુસુફે જહરા

ઈમામ મહદી(અ.સ.)ની પિંડમતમાં

અરાર, મુનાજીત બાગ - ૧૬

... ઈછે ગણીર મુખ્યારક ...

સલવાતે શાલેમા જહરા(સ.સ.)

આ સલવાત પ્રેરણ વખત પડવાથી

દુઃખ પૂરી થાય છે.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مُغْفِرَةً لِذَنبِي
وَتَعْلِيقَ شَرِيفِ الْمَسْكَنِ

અલ્હામું સલ્લે અલા
શાલેમત વ અભીએ
વ બન્નુલેએ વ બનીએ
વ સીરાલ મુસ્તાફા કીશ
બે અદ્દે મા આણત
બેદી ઈલમોક

(અભીએ માટીયા (કુ) પેષ નં. ૩૩)

www.yusufezezhra.in

www.yusufezezhra.com

પદારાફ : યુસુફે જહરા પદ્લીકેશન

બ્લોક નં. ૮, અલ-મુનત્તર ઓપાઇનેન્ટ, સુખાંગા શેરી, મહુવા.

www.yusufezezhra.com / www.yusufezezhra.in

મો. ૯૮૨૪૪ ૦૪૧૦૦

Design By

ગાંધીજી બજાર, પીરમહેમદશા ટ્રેસ્ટ, દુ.નં. ૧૩, ૧૪, મહુવા.

INDEX

Yusuf-e-Zehra

અનુકમણિકા

અ) પ્રસ્તાવના

૧)	ખુદા કિંતના બડા હ	(શાદમાન રકા)
૨)	હદર હું મ હદર	(મીર હસન મીર)
૩)	હક્કા કા ઈરફાન જો પાયા	(મીર હસન મીર)
૪)	મીમ્બર જાન હદર જાન	(મીર હસન મીર)
૫)	જબ ખુદા કા પુકારા	(મીર હસન મીર)
૬)	સચ્યદા ફાતમા ઝછરા	(મીર હસન મીર)
૭)	થા રબ મરા હર લફ્જ	(મીર હસન મીર)
૮)	આ ગચ પંજતન	(મીર હસન મીર)
૯)	પંજતન ક આસ્તાન કી અલગ	(મીર હસન મીર)
૧૦)	હુસન કી ખાતિર	(મીર હસન મીર)
૧૧)	અચ ઝાઈર હુસન અસસલામ	(મીર હસન મીર)
૧૨)	મુનાઝરા	(મીર હસન મીર)
૧૩)	શખ સ દાસ્તાના બુરી બાત હ	(સજજાદ હલ્લારી)
૧૪)	મદહ અબ્બાસ મદહ હદર હ	(મીર હસન મીર)
૧૫)	ઈસ બાતસ મહસૂસ કરા કયા હ	(મીર હસન મીર)
૧૬)	માઅજુઝા અક ય ભી	(મીર હસન મીર)

<u>੧੭)</u>	ਗਰ ਹਾ ਮਰੀ ਹਿਯਾਤ	(ਸ਼ਾਇਮਾਨ ਰਾਡਾ)
<u>੧੮)</u>	ਅਸ ਵਸਾ ਸ ਘਾਰ ਮਤ ਕੀਜੋ	(ਸੀਬਿਤ ਆਫਰ)
<u>੧੯)</u>	ਅਸ ਹਾਤ ਹ ਅਲੀ ਕ ਨਾਕਰ	(ਮੀਰ ਹਸਨ ਮੀਰ)
<u>੨੦)</u>	ਧਾ ਹਿੜਰਤ ਅਭਿਆਸ(ਅ.ਸ.)	(ਮੁਨਾਜ਼ਤ)
<u>੨੧)</u>	ਮਾਲਾਈ ਬਾਰਗਾਹ ਮ	(ਮੁਨਾਜ਼ਤ)
<u>੨੨)</u>	ਹਾਝੀਰ ਹਿੱਚ ਹਾਝਰੀਮ ਹਝਾਰਾ	(ਮੁਨਾਜ਼ਤ)
<u>੨੩)</u>	ਅਥ ਮਵਲਾ ਅਲੀ	(ਮੁਨਾਜ਼ਤ)

:: પ્રસ્તાવના ::

સલામુન અલયકુમ

જૈબતના સમયમાં શીઆનો ૮૦ જવાબદારીઓ છે જેનું વર્ણન મીકયાલુલ મકારિમ કિતાબમાં થયેલ છે, તેમાંથી એક જવાબદારી અઈમા(અ.સ.)ની શાનમાં અશાર અને કલામ રજુ કરવા એ છે.

આ મહિનાની ખૂબજ ફળીલતો બયાન કરવામાં આવી છે.

(૧) ઈમામ સાટીક(અ.સ.) : જે કોઈ ઈમામ(અ.સ.)ની શાનમાં અશાર પઢે તો અલ્લાહ તેને જન્નતમાં એક ઘર અતા કરશે (વસાએલુશ્શીઆ ૧૦/૪૩૭)

(૨) ઈમામ રેજા(અ.સ.) : જે કોઈ અમારી ફળીલતને પોતાના કલામ થકી વ્યક્ત કરે તો અલ્લાહ તેને જન્નતમાં એક મકાન અતા કરશે જેનું કદ આ દુનિયાના કદ કરતા સાત ગણુ મોટુ હશે અલ્લાહ અને તેના પયગમ્બરોની નજ્દીકી ધરાવતા તમામ મલાઓકા આ મકાનમાં તે શાયરને મળવા માટે આવશે. (વસાએલુશ્શીઆ ૭/૪૬૭)

(૩) મોહમ્મદ બીન સુહૈલ કહે છે કે એક વખત હું કુમૈતની સાથે ઈ. સાદિક (અ.સ.)ની બિદમતમાં હાજર થયો, કુમૈતે અરજ કરી મેં થોડા શેર લખ્યા છે.

ઈમામ(અ.સ.) : આ ઘણો મોટો દિવસ છે (તેમાં શેર પદવા સારુ નથી)

કુમૈતે કહુંયુ મૈલા આ શેર આપના ખાનદાન વિશે છે.

ઈમામ(અ.સ.) : તો સંભળાવો

કુમૈતે શેર સંભળાવ્યા - ઈમામ(અ.સ.)એ ખૂબજ ગિર્યા કર્યુ. અંતે ઈમામ(અ.સ.) એ હુંઓ માટે હુથ ઉચ્ચા કર્યા, અથ ખુદા ! કુમૈતના આગલા પાછલા બધા ગુનાણો માફ કરી દે અને તેના છુપા અને જાહેર ગુનાણોને દર ગુજર કર, અને તેને તારા ફરજલો કરમથી એટલું બધુ અતા કર કે તે રાજુ થઈ જાય. પછી આપ(અ.સ.)એ તેને ૧૦૦૦ દિનાર અને નવા કપડા આપ્યા...

બીજા અન્ય એક બનાવમાં ઈમામ(અ.સ.)એ કુમૈતને ૩૦,૦૦૦ દિરહમ અતા કર્યા હતા.

(૪) એક અચરાણી મદીના આવ્યો અને ઈમામ હુસૈન(અ.સ.)ની શાનમાં અશાર પઠ્યા. ઈમામ(અ.સ.)એ તેને ૪૦૦૦ દિનાર આપીને ફરમાવ્યુ આ નાનકડી રકમ સ્વિકારી લે હું તારી માફી માંગુ છુ જો ભવિષ્યમાં મારી હાલત સારી થઈ જશે તો હું તેને આનાથી વધારે

આપીશ, અનરાબી એ રકમ સ્વિકારી અને રડવા લાગ્યો અને કહુયું - આપ જેવા સખી માણસ આ જમીનમાં દફન કરી રીતે થશે.

(મનાકિબે ઈંફે શેહદે આશોબ ૪/૬૫)

બીજુ ગૈબતે ઈમામ (અ.સ.) ના સમયમાં ઈમામ (અ.સ.) ની જબાન થકી મદદ કરવાનો એક તરીકો આ (અ.સ.) ની ફળાંદેલ અને મનાકિબને શેરના સ્વરૂપમાં વારુન કરવા.

જ્યારે દેઅબલે ઈમામ (અ.સ.) ની શાનમાં મરસીયા પઢ્યા તો ઈમામ રેજા (અ.સ.) એ ફરમાવ્યું : વાહ અય દેઅબલ વાહ ! તમે તમારા હૃથ અને જબાનથી અમારા મદદગાર છો....

તમે અમારા મદ્દાહ છો બસ જે મ બને તેમ અમારી મદદ કરવામાં બેદરકારી અને ગફ્ફલત નહીં કરતા.

* એહુલેબૈતની શાનમાં અશાર અને મનકબત બચાન કરવામાં એક અન્ય મશહૂર શાયરે એહુલેબૈત સચ્ચદ હીમયરી છે

આપ શેર લખીને લોકોને સંભળાવતા તેમની એક ખુબજ સારી આદત હતી કે તેઓ ફુફાની વચ્ચે પોતાના ઘોડા પર બેસીને જોરથી અવાજ આપતા કે જે શાખસ મારા મૌલાની ફળીલતમાં હંદીસ બચાન કરે અને મેં એ હંદીસને શેરમાં ન લખી હોય તો આ ઘોડો અને મારો તમામ માલો દોલત તેને આપી દઈશ.

પછી લોકો બેગા થતા મોહંદ્દીસો હંદીસો બચાન કરતા અને સચ્ચદ ઈસ્માઈલ હીમયરી કતબંદ કસીદો સંભળાવતા.

આ કામથી લોકો મૌલા અલી(અ.સ.) ના ફળાંદેલને સાંભળતા હતા અને ખુદ પોતે ઈમામ (અ.સ.) ની નવી ફળીલતની શોધમાં રહેતા. છેવટે એક દિવસ એક શાખે તેમને અબુ અલી મુરાદીની એક હંદીસ સંભળાવી જે માં રાબી કહે છે કે હું અમીરુલ મોમેનીન(અ.સ.) ની બિદમતમાં હાજર હતો ઈમામ(અ.સ.) એ એક પગ વુજુ કરવા માટે બૂટ માંથી બાહાર કાઢ્યો અચાનક ઈમામ(અ.સ.) ના જુતામાં સાપ ધૂસી ગયો પછી ઈમામ(અ.સ.) એ જુતા પહેરવાનો હારાદો કર્યો તો ઝડપથી એક કાગડો આવ્યો અને સાપને પકડીને ઉડી ગયો અને ઉપર જઈને તેને ફેકી દીધો. સચ્ચદ ઈસ્માઈલે જ્યારે આ ફળીલત સાંભળી તો વાયદા મુજબ તેને અતા કર્યું અને પછી એ ફળીલતનો કસીદો બનાવ્યો અને ત્યાંજ લોકોને સંભળાવ્યો.

માનનીય વાંચકો ! આ રીતે અશારની ફળીલત જાણ્યા બાદ જરૂરી છે કે આપણે અશાર પઢીએ-સાંભળીએ અને તેને લખી એ, આ કિતાબને મનકબતની આ ફળીલતને દ્યાનમાં રાખીને એક અદના કોશિશ તરીકે જનાને ફાતેમા જહરા(સ.અ.) અને યુસુકે જહરા ઈમામ મહદી(અ.સ.) ની બિદમતમાં પેશ કરીએ છીએ.

:::::::::::::::::::

૦૧ - ખુદા કિતના બડા હૈ

- શાદમાન ૨૩।

શહીર કે યે આખરી સજદેને કહા હૈ...
આઓ મેં બતાતા હું ખુદા કિતના બડા હૈ...ખુદા કિતના બડા હૈ...

મહેસુસ ઉસે એહલે જહાં કર નહીં સકતે
વો કબસે હૈદરાક અમાં કર નહીં સકતે
અત્થાહ કો યેકેદે મકાં કર નહીં સકતે
કયાં ઉસકી હકીકત હૈ બચાં કર નહીં સકતે
મખ્તુક કો ખાલિક કાના ઈરણાન હુઅા હૈ
હૈ સોચ મેં ઈન્સાન ખુદા કિતના બડા હૈ...ખુદા કિતના બડા હૈ...

કાદિર હૈ વો તકદીર મેં કયાં - કયાં નહીં રખતા
દેતા હૈ સહારા કબી તન્હા નહીં રખતા
મુન્કીર સે ભી બદલે કા ઈરાદા નહીં રખતા
અત્થાહ તો દુશ્મન કો ભી ભૂખા નહીં રખતા
સબ બંદે હે સબ કે તિથે ખાલિકકી આતા હૈ
મુઝીન ભી પશેમાં હૈ ખુદા કિતના બડા હૈ...ખુદા કિતના બડા હૈ...

ખાતી નહીં ઉસરે યે ફલક હે કે અમી હૈ
હે દૂર કીસી સે ના કીસી સે વો કરી હૈ
જુસ જા કે લિએ સોચિયે મૌજુદ પઠી હૈ
વો એક હી ઓસા હે કે દો જુસકા નહીં હૈ
મેછૂદ બશાર અપના પતા પુછ રહા હૈ
યે કોન બતાયેગા ખુદા કિતના બડા હૈ...ખુદા કિતના બડા હૈ...

જો રહેમતે કોનેન હૈ તખીક કા મકસદ
તેલા હૈ અગમતે મેઅરાજ કી મરનદ
આઈના નાજ જુન્કી ફાયાલ કી કોઈ હંદ
અવ્યાલ ભી હૈ અવસત ભી હૈ આખીર ભી મોહમ્મદ
યે સબ હૈ મોહમ્મદ વો મોહમ્મદ કા ખુદા હૈ
પુછીયે મોહમ્મદ સે ખુદા કિતના બડા હૈ...ખુદા કિતના બડા હૈ...

અત્તાછહમેંશા સેહે હોગા નહી માલૂમ
 છ ઉસકી નહી કોઈ યે હે ઈલ્ભ કો માલૂમ
 માસુમ કી મિદહત કોઈ કર સકતા હે માસુમ
 હેંદર ને બતાયા હ્મે તોહિં કા મફહુમ
 ઈસ કે તિએ સજદેમે નૂસેરી કા ખુદા હૈ
 હેંદર યે બતાતે હૈ ખુદા કિટના બડા હૈ... ખુદા કિટના બડા હૈ...

જુસ કે તિએ પામાત હુએ કાસીમે મુઅતર
 હે જુસ પે કિંદા બાગુએ અબાસે દિલાપર
 હે જુસ કી સદાકત કી સદા સિનાએ અકબર
 હે જીસ કી ગવાહી કા સુખુત આજ ભી અરુગાર
 શાલ્ભીર કે યે આખરી સજદેને કહા હૈ.
 આઓ મે બતાતા હું ...ખુદા કિટના બડા હૈ...

જુસ કે તિએ સેહેતે હે મસાએન જો પડે હૈ
 કયું શામ કે કેંદી મુસિબત મેં ખડે હૈ
 રસી મેં ગલે સબકે હૈ છોટે કે બડે હૈ
 ગરદન કી જૂકાયે હુએ સજજાદ ખડે હૈ
 જુસ કે તિએ કુરબાન યે અયનબ કી રીદા હૈ
 સજજાદ સે પુછો વો...ખુદા કિટના બડા હૈ...

આએળી 'કમર' સામને જબ બારવી હુજુજત
 દેખેગા જહા મૂલ્કે સુલેમાન કી કિરમત
 વો અદસ સે સમજાએંગે અત્તાછ કી અમૃત
 દિખલાએંગે દુનિયા કો વો ખાલિક કી હુકુમત
 યે મૂલકે અગ્રીમ ઉસકી યે અદના સી આતા હૈ
 મૌલા યે બતાતે હૈ...ખુદા કિટના બડા હૈ...

(સલવાત)

:::::::

०२ - हैंदर हुं मैं हैंदर

- میر ہسنان بھیر

या अली मौता मैला.....हैंदर हैंदर हैंदर.....

हैंदर हुं मैं हैंदर

कहते थे अली कुहे में थे बर सरे भीम्बर

हैंदर हुं मैं हैंदर

हैरान हैं दुनिया क्यु भेरे मोआज्ज़े सुनकर

हैंदर हुं मैं हैंदर

सुरज भेरे केहने पे भला क्यु न पलटता

तारा भेरी दैलीज पे कैसे न उतरता

मैने ही जलाये थे लुजा देता मैं आकसर...हैंदर हुं मैं हैंदर...

मैं गैब हुं दुनिया थे ईदराक नहीं हैं

हा मुजपे किसी नाम का ईदराक नहीं हैं

बस मुजको समज सकते हैं अल्लाहो पर्य भर...हैंदर हुं मैं ...

हैं रबकी सदाकत के हवाले भेरे जर्मे

कुर्अन मैं अल्लाह ने खाई भेरी कर्मे

ता रब लक्ख हैं भेरा कुर्अन के अंदर...हैंदर हुं मैं हैंदर...

ईस बात की कुदरत हैं कृत भेरे कलम मैं

तस्वीर बनाता हु मैं मादर के शिक्षम मैं

तप्लीक पे खालिक ने किया मुजको मुकर्र...हैंदर हुं मैं हैंदर...

गर कल किया जाओ तो मैं कल न हुंगा।

सो बार भी भौत आयेगी द्विर भी न मरंगा।

बेबस हैं भेरे सामने थे भौत का चक्कर...हैंदर हुं मैं हैंदर...

पहोंचे सरे मेअराज नभी जुस धड़ी लोगो

बस हाथ भिलाने का वहां ईमन था मुजको

जु करता था केहु मैं थे परदेसे नीकल कर...हैंदर हुं मैं हैंदर...

माने कबी मरहब की ये मरहब से कहा था
तु लाख बहादुर हैं भगार उससे न लड़ना।
मेदान में आ जाये अगार कोई ये केहकर...हैंदर हुं मैं हैंदर...

तुम जुसको डराते हो युं नाम अपने बताके
वो और ये मैदान से जो भाग गये थे
मे आम सहावी नहीं आय मरहबो अंतर...हैंदर हुं मैं हैंदर...

जो लोग सभजते हैं मैं वल्लाह नहीं हुं
जस जान लो सब कुछ हुं मैं अल्लाह नहीं हुं
मासबुद है अकबर वो मेरा खालिके अकबर...हैंदर हुं मैं हैंदर...

या अली भौला...या अली भौला...या अली भौला...

::::::::::

03 - हक्क का ईरक्षान जो पाया तो अली याद आया

- भीर उसन भीर

हक्क का ईरक्षान जो पाया तो अली याद आया
दिलमे कुर्चान जो समाया तो अली याद आया

आदमो नूह पयम्बर हो या हजरत ईरा
युनुसो ख्रिंज हो ईत्यास के हजरत मुसा
पक्त ईन पर भी जो आया तो अली याद आया...

धर था अल्लाह का मैजुद मकी कोई न था
कोई आयेगा यहां ये भी यकी कोई न था
दर जो दिवार में आया तो अली याद आया...

સેકડો સુરમા થે ઓર પહેલવાન હજાર
વો થે ખોનર મેં સાબી યાર મગાર મેરે યાર
મર્દ કા મિક જબ આયા તો અતી યાદ આયા....

જુસ્મકે એક સે ઢો ટુકડે બરાબર દેખે
ખું ડી બરસાત હુઈ ઉક્તે હુયે સર દેખે
રન મે અબાસ જબ આયા તો અતી યાદ આયા....

નેઝા ઓર તીરો તબર કયા કોઈ ખંજર ન મીતા
લાખ કુંઠા કઈ કુફ્ફાર કા લશકર ન મિતા
સાફ મૈદાન નજર આયા તો અતી યાદ આયા....

અપના કુછ હોશ ન થા ઈની પરેશાની થી
ગમે દુનિયાને મુજે ધેર રખા થા હિર ભી
હાથ મોભીન સે મિતાયા તો અતી યાદ આયા....

યું તો મેં રટતા રહા સારે સવાલ ઓર જવાબ
પર નકીરિને તુરબત મેં મુજે બેછે હિસાબ
આકે જુસ વકત જગાયા તો અતી યાદ આયા....

મિક નબીઓકા સુના ખુલ યકે બારે દીગાર
મૈ નુસેરી તો નહી ખોર સે વલ્લાછ મગાર
મિક અલ્લાછ કા આયા તો અતી યાદ આયા....

જો કે અકવાલે પૈયાભર કો ભી ભૂલા બેઠે થે
હમ અતી કો ભી નહી જાનતે જો કેછે થે
ઉન્કો મીટી મેં દબાયા તો અતી યાદ આયા....

કલ્યે બાતિલ કો કઈ ટુકડો મેં બટતે દેખા
તપત કયા ચીજ હૈ દરબાર ઉલટતે દેખા
ખુલ્બા અયનબને સુનાયા તો અતી યાદ આયા....

શબે મેઅરાજ અજબ બાત હુઈ યે 'ગોહર'
સુનકે આપામે ખુદા ચૌક ઉઠે પૈગભર
જબ નજર કુછ નહીં આયા તો અતી યાદ આયા...

::::::::::

૦૪ - મીભર જાને હૈદર જાને

- મીર હુસન મીર

છેક દીયા હૈ પિકે મૌલા - મીભર જાને હૈદર જાને
કુફ હૈ ગર યે ઈશ્કે અતી કા - કાફર જાને હૈદર જાને

બિન્તે અસાદ તો જાયેંગી - હર હાલ મેં કાને કે અંદર
દર હોળી દિવાર કહાંસે - માદર જાને હૈદર જાને

ફલ લિખી હૈ દરતે ખુદા પર - અબ બી મેરે પ્યારે હબીબ
નાદે અતીથ્યન કેહ કે બુલા લે - ખોલર જાને હૈદર જાને

આરીઝ એઅજામે અતી હૈ - માદર હૈ ઉભ્મત તો નહીં
બિન્તે અસાદ કો હિક નહીં હૈ - અજદર જાને હૈદર જાને

જો ઓહદ મેં મેરા મૌલા - શાન સે સર કરતા હૈ કલમ
તેગ ફલક સે આયે ન આયે - લશકર જાને હૈદર જાને

ઈશ્કે અતી કે દાપેદારો - રબકી ઈબાદત લાભિમ હૈ
યે કેહકર માત જાન છુડાવો - મેહશર જાને હૈદર જાને

શેરે ખુદાકા પોતા હૈ - યે કેહકર માને ભેજ દિયા
લડતા હૈ અબ કેસે રનમે - આસગાર જાને હૈદર જાને

શાબ મેં ઓર મેઅરાજે નબી મે - એક હી લેણજા ગોયા થા
કિસ ને રખા હૈ કિસકા પર્દા - દુખતર જાને હૈદર જાને

‘મીર હસાન’ એવું ‘સીજે જાફર’ બંદચો હેંદર હૈ દોનો
ઈન્કે કષણ પર લિખાવા દેના - નોકર જાને હેંદર જાને

:::::::

૦૫ - જબ ખુદા કો પુકારા આતી આ ગયે

- મીર હસન મીર

જબ ખુદા કો પુકારા આતી આ ગયે
જબ આતી આ ગયે જુંદગી આ ગઈ
ગીંદગી બંદગી રોશની આ ગઈ
રોશની આ ગઈ આ ગઈ આ ગઈ

મૌત ઈન્કે મોહીબ્જો કો આતી નહીં
આ ભી જાયે તો ઝીર બચ કે જાતી નહીં
મૌત કા કયા ખતર મૌત સે કયા હૈ કર
ઈસ સે બચના ભી કયા આ ગઈ આ ગઈ

તેરી મરનાદ પે ગોરો કો બિઠલા દિયા
નાયબે મુરતફા મઅહેર કિબ્રીયા
તુ આતી ઓ વરી ઓ વતી હી રહા
મંપેલત મેં તેરી કયા કભી આ ગઈ

હમ કે સરશાર ઈશ્ક એવાર તપલ્લા મેં થે
જાનતે હી ન થે નજરતો દુષ્મની
થે તબર્રા ભી વપ્તાહ કયા ચીજ હૈ
હમ કો અગ્યાર સે દુષ્મની આ ગઈ

મરસલકે ઈશ્કમેં માંગના એંબ હૈ
મૈં ભી ખામોશ હું વો ભી ખામોશ હૈને
ઉંકો સબ હૈ ખબર ઈસ લીધે ચુપ હું મૈં
કયા હુવા આંખ મે ગર નમી આ ગઈ

ખુબસ દેના મવદૂત કી ઈક શર્ત હૈ
 ઓર ન દેના ભી મીસે કીદક હૈ ગુનાહ
 હક્કે સાદાત વ અહ્રા કે મકતુઅ સે
 જબ તબરા સુના તો હસી આ ગઈ

કયુ ન રોયે વો કિરમત કો અપની સદા
 જુંકા પુરા મુક્કુર હૈ લાનત અદા
 જુંકી કિરમત મે અપને હી આમાલ સે
 જિન્તે એહમદ કી નારાઅગી આ ગઈ

સુર એ આતે ઈમરાન ભી હૈ ગવાહ
 મીસે કવસર હુઈ આલ ઉંઝો અતા
 વો જો કેણે થે અબતર નભી કો મેરે
 ઉંજી કિરમત મે હી અબતરી આ ગઈ

ઈશ્કે હેંદર મે કિરતે થે શામો સહર
 ઉંકે મઘૃણ હૈ સારે જિન્નો બશર
 ઉંજી આવારગી કા સફર દેખ કર
 અહન મેં કિકરે આવારગી આ ગઈ

શાયરી કી શરાઓત બતા ભી ગયે
 ઓર મંયે એ ઈશ્કે હેંદર પીલા ભી ગયે
 “સીજો જાફર” મૈનું કુરબાન તેરે ઈશ્ક મેં
 “ઈજો જાફર” કો ભી શાયરી આ ગઈ

:::::::::::

૦૯ – સરયદા ફાતેમા અહ્રા

- મીર હુસન મીર

યા ફાતેમા અહ્રા
 સરયદા ફાતેમા અહ્રા ઓ બતુલે અમરા

રબકે હોનેકી અમાનત હૈ મુસલ્તા તેરા
સાચ્યદા ફાતેમા.....

કોઈ તફસીલ સે લિખખે જો તેરી અગ્રમત કો
કમ સે કમ કુર્ખાંન હો...
મુખતસીર લિખખે તો કોસાર હૈ કસીદા તેરા...

નીરસુ ઈમાન કી હોતી હૈ મુછાંકિંગ અવજા
ઈસસે સાબિત યે હુવા...
કુલ્લે ઈમાન કા ઈમાન હૈ આધા તેરા...

અબ સમજ આયા કે જીબર્થિલ કયું આગે ન બઢે
તાકે દુનિયા સમજે...
સરહદે સિદરા સે આગે હૈ ઈલાકા તેરા...

તુને દોગખ સે બચાયા હૈ ગુનેછગારો કો
હમ અઝાદારો કો...
નામ અલ્લાહને યું ફાતેમા રખના તેરા..

નૂર હૈ આયએ તત્ત્વીર કા મજુહુમ હૈ વો
સચ હૈ માસૂમ હૈ વો...
તુને જબ કેછ દિયા અભિસા હૈ બેટા તેરા...

તેરી કિંગા કો અભી તક નહી સમજા કોઈ
આય મેરી શાહાદી...
કેસે દુનિયા કો સમજ આયેગા તૃત્યા તેરા...

તબ કહી જાકે અંધેરો મેં ઉજાલે ઉત્તરે
ચાંદ સૂરજ ચમકે...
જબ ઉતારા ગયા અફલાક પે સાદકા તેરા...

ਕਿਆ ਹੈ ਅਤਿਲਾਹ ਕਾ ਕਿਆ ਹੈ ਤੇਰਾ ਮਾਲੂਮ ਨਹੀਂ
ਹੈ ਤਕਤੁਮ ਕੋ ਯਕੀ...
ਮਰਲਕੇ ਈਥਕੇ ਮੌਹਤਾ ਨਹੀਂ ਮੇਰਾ ਤੇਰਾ...

::::::::::

੦੭ - ਧਾ ਰਖ ਮੇਰਾ ਹਰ ਲਫ਼ਜ਼

- ਮੀਰ ਉਸਨ ਮੀਰ

ਧਾ ਰਖ ਮੇਰਾ ਹਰ ਲਫ਼ਜ਼ ਇਧਾ ਐਸਾ ਬਨਾ ਏ
ਜੋ ਮੁਝਕਿਰੇ ਪੇਹਚਾ ਕੇ ਕਲੇਜੇ ਕੋ ਜਲਾ ਏ

ਈਨਸਾਨ ਸੇ ਉਸ ਦਰ ਕੀ ਬਧਾਂ ਕੈਂਸੇ ਹੋ ਅਮਮਤ
ਰਿਅਵਾਨ ਭੀ ਜੁਸ ਦਰ ਪੇ ਗਦਾ ਬਨਕੇ ਸਦਾ ਏ

ਹਮ ਫਾਤੇਮਾ ਪੇਹਚਾ ਕੀ ਫੁਆਓ ਕਾ ਆਸਰ ਹੈ
ਕਿਸਮੇ ਹੈ ਭਲਾ ਦਮ ਕੇ ਤਥਾਧ੍ਯੋਅ ਕੋ ਮਿਟਾ ਏ

ਵੇ ਹੋ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਤਾ ਮੁਸਲਿਮਾਨੇ ਮੋਹਮਦ
ਜੋ ਫਿਰਕਾ ਪਰਸ਼ਤੀ ਕੀ ਹਵਾਓ ਕੋ ਹਵਾ ਏ

ਅਛਰਾ ਸੇ ਤਕਾਲੂਲ ਤੋ ਬਡੀ ਬਾਤ ਹੈ ਨਾਦਾਨ
ਤਾਰੀਖ ਮੇ ਤੁ ਹਮਰੀਰੇ ਇੱਕਾ ਹੀ ਦੀਖਾ ਏ

ਵੇ ਲਾਨਤੀ ਹੈ ਜੁਸਦੇ ਭੀ ਰਾਗੀ ਨਹੀਂ ਅਛਰਾ
ਲਾਖ ਅਮਾਨਾ ਉਨਕੋ ਰਾਮੀਯਲਾਹ ਬਨਾ ਏ

::::::::::

०८ - આ ગાયે પંજેતન

- મીર હસન ભેર

અલ્લાહો અલ્લાહ
 યા મોહમ્મદ યા અલી શાતેમા હસન હુરૈન
 જબ જિથા ઘરમે ફર્ણો અઆ-આ ગાયે પંજેતન..
 રણકે જન્નત હુવા ઘર મેરા-આ ગાયે પંજેતન..

કૌન સજદોકી મીનત બનાતા તુજે
 કૌન જન્નત કી જન્નત બનાતા તુજે
 અય અમી કર અદા શુક્રિયા-આ ગાયે પંજેતન..

એક ઉલજન થી પેહચાનુ કેસે ઉસે
 કીસાકો દેખુ કે ખાલિક સમજ આ સકે
 હો ગયા હલ મેરા મસાલા-આ ગાયે પંજેતન..

મૌત પર ફર્હ જબ પા ગઈ જુંદગી
 ઉઠ કે તામીમ સલમાન કી મર્યાતને કી
 ગુલ મદાએન મેં હોને લગા-આ ગાયે પંજેતન..

ધૂમ નીકલેગા સર્વાઈઓકા અભી
 હાર માનેગી કોમે નસારા અભી
 પટ મેં હો જાયેગા ફેસલા-આ ગાયે પંજેતન..

પેહલે હી ઉરકો જલ્દી શહાદત કી થી
 આખરી સાંસ ઓર તેઝ ચલને લગી
 જબ યે મકતલ મેં હુરને સુના-આ ગાયે પંજેતન..

મિસ્તે નેહજે બલાગાહ જો નુક્તે સુને
 લેહારે એ મુર્તુંા મેં જો ખુતલે સુને
 જિન્તે પેહરા કો દેને કુઝા-આ ગાયે પંજેતન..

रोजे मेहशर के मुन्सीझ हैं आते अबा
झैसले ईन्को करने हैं मेरी जगा।
हश्में खुद कहेगा खुदा-आ गये पंजेतन..

अकबरो कासिमो अयननो बा वहा
साथ सरपर के पहोंचा जो ये काष्टा
बर भला केह उठी करबला-आ गये पंजेतन..

मेरी निरबत है अय लाल तत्तीर सें
जोली आयत के जल्दी से ले चल मुजे
देख जुबर्यल ऐरे किसाअ-आ गये पंजेतन..

उनके दर से वहा का सिला भिल गया
जब भी लिख्खा 'तकल्तुम' कसीदा नया
खुद बढ़ाने मेरा हौसला-आ गये पंजेतन..

०८ - पंजेतन के आरताने की अलग ही बात है

- भीर हुसन भीर

अल्लाहो अल्लाह....
या मोहम्मद...या अली...या सर्यादा...
या मुजतबा...या बादशाहे करबला...
औला मुश्कील कुशा

पंजेतन के आरताने की अलग ही बात है
सर यहां आकार जुकाने की अलग ही बात है

युं तो जन्नत की गिरा खुद भी तबरुक है भगर
नगरे औला केह के खाने की अलग ही बात है...

बाए हैंदर का जुनुन केहता रहा लेहलोल से

मुक्त में जन्नत तुटाने की अलग ही बात है...

जाए तकलीरो रिसालत मेहशीले शब्दीर में
हैंदरी नारा लगाने की अलग ही बात है...

ईश्क में शब्दीर के तकलीए हुर करते हुये
कश्तीयां आपनी चलाने की अलग ही बात है...

लाख हम करते रहे भिभार पे हैंदरकी सना
दार से भिद्धत सुनाने की अलग ही बात है...

युं तो हर मुश्कील मे ही आते हैं भौता है यडीन
पकते आभिर उन्के आ जाने की अलग ही बात है...

बर सरे किरतास 'अकबर' मन्डलत की शक्तमे
भुज्ज के नक्शे बनाने की अलग ही बात है...

१० - हुसैन की खातिर

- भीर हुसन भीर

हुय है खल्क ये फुनिया...हुसैन की खातिर
ईमामे असर हैं अंदा...हुसैन की खातिर

कहा रसुल से रबने ना सर उठाना अभी
तुम्हारी पुश्त पे लेठा हुवा है ईज्जे अली
बढ़ा ढो आज ये सजदा...हुसैन की खातिर

कलम उठाया था तामीरे करबला के लिये
पगरना जंग थी क्या ईज्जे मुर्त्झा के लिये
हसनने अज्ञत किया था...हुसैन की खातिर

ਕਹਾਂ ਪੋ ਨੁਰ ਸਰਾਪਾ ਕਹਾ ਮਕਾਨ ਮੇਰਾ
ਸ਼ਾਰਫ ਯੇ ਫਰ੍ਛੀ ਆਮਾ ਸੇ ਮੁਜੇ ਨਸੀਲ ਹੁਵਾ
ਮੇਰੇ ਘਰ ਆ ਗਈ ਅਹਰਾ...ਹੁਸੈਨਕੀ ਖਾਤਿਰ

ਧਹੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਏਕ ਫੁਸਰੇ ਸੇ ਉਲਥਤ ਕੀ
ਰਿਆਂਧੇ ਰਨਕੇ ਲੀਧੇ ਕੀਝੀਂਧੇ ਅਮਾਦਾਰੀ
ਖੁਦਾ ਕੀ ਕਿਝੀਂਧੇ ਸਾਜਦਾ...ਹੁਸੈਨ ਕੀ ਖਾਤਿਰ

ਮੁਬਾਹੇਤੇ ਕਾ ਅਸਰ ਕਰਭਲਾਮੇਂ ਫੇਖ ਤਿਥਾ
ਵਹਨ ਕੀ ਮਾ ਤੁਜੇ ਪਹਿੰਚੇ ਸਲਾਮ ਕਾਏਮ ਕਾ
ਖੁਦਾ ਕੀ ਫੇ ਇਧਾ ਬੇਟਾ...ਹੁਸੈਨ ਕੀ ਖਾਤਿਰ

ਸਿਲਾ ਹੁਸੈਨ ਕੀ ਮਾਦਰ ਸੇ ਉਸਕੀ ਐਸਾ ਮਿਲਾ
ਹਰ ਏਕ ਸ਼ਹੀਦ ਯੇ ਮਰਕਦ ਮੌਕੇ ਕਰ ਰਹਾ ਹੈ ਕੁਆ
ਕੇ ਮੌਤ ਆਏ ਢੋਬਾਰਾ...ਹੁਸੈਨ ਕੀ ਖਾਤਿਰ

ਹੈ ਈਸ ਤਿਥੇ ਭੀ ਅੜੂਰੀ ਜੁਲੁਸਮੇਂ ਜਾਨਾ
ਸ਼ੁਮਾਰ ਕਰਤੇ ਹੈ ਅਭਿਆਸ ਰੋਜੇ ਆਥੁਰਾ
ਕੇ ਘਰਸੇ ਕੌਨ ਹੈ ਨਿਕਲਾ...ਹੁਸੈਨ ਕੀ ਖਾਤਿਰ

ਖੁਦਾ ਕਾ ਥੁਕ 'ਤਕਲਫ' ਨਸੀਲ ਵਾਲਾ ਹੁਂ
ਮੈਂ ਆਪਨੇ ਮਕਸਾਏ ਤਖ਼ਤੀਕ ਧਾਇ ਰਖਤਾ ਹੁਂ
ਹੈ ਸਾਂਸ ਸਾਂਸ ਮੇਰੀ...ਧਾ ਹੁਸੈਨ ਕੀ ਖਾਤੀਰ

:::::::

੧੧ - ਅਧ ਆਏਰੇ ਹੁਸੈਨ ਅੱਖਲਾਮ

- ਮੀਰ ਹੁਸੈਨ ਮੀਰ

ਅਨਦ ਪਲਾਹ ਧਾ ਅਹਰਾ ਮਾ ਨੀਨਸਾ ਹੁਸੈਨ
ਅੱਖਲਾਮ ਅਧ ਆਏਰੇ ਹੁਸੈਨ ਅੱਖਲਾਮ
ਅਧ ਆਏਰੇ ਹੁਸੈਨ ਅੱਖਲਾਮ

અલ્લાહ કી બેહીશતકે હક્કાર અસ્સલામ
અય તુરબતે હુસૈન કે અવાર અસ્સલામ

તુજ પર સલામ શામો સછર આઈરે હુસૈન
આઈર હે તેરા શામ્સો કમર આઈરે હુસૈન
ખુદ કેછ રહે હૈ એહલે ખબર આઈરે હુસૈન
તુ થા ગુનાછગાર મગાર આઈરે હુસૈન
તેરા ઠીકાના બર સરે અફલાક હો ગયા
અમ અમ સાદાએ દેતા હૈ તુ પાક હો ગયા

હજ કા સવાબ લેકે ઉઠા તેરા હજ કદમ
રખના કદમ અમીન પે ઉમરા હૃપા રકમ
આવામ આ રહી હૈ નનીઓ કી દમ બદમ
તુ આઈરે હુસૈન તેરે આઓરીન હમ
દિદાર કરકે રૌમાંથે સરપર કા ફર્શ પર
તુને ખુદા કો દેખ લિયા જા કે અર્શ પર

જોતા હૈ રબને બાળે ફરીલત તેરે લિયે
કુદસી ની કર રહે હૈ ઈલાદત તેરે લિયે
કૌસર હૈ તેરે વારતે જન્નત તેરે લિયે
અરફે કે રોગ હૈ યે સાધાદત તેરે લિયે
મુમતાજ કર દિયા તેરે મરજુદને તુજે
હાજુ સે પેહસે દેખા હૈ માઅબુદ્ધને તુજે

તુજકો હુઆએ બિન્તો પયઅલર નરીબ હૈન
કિરમત કો નામ હૈ પો મુક્ક્ષુન નરીબ હૈન
તેરા મલાએકા સો ની બઢકર નરીબ હૈન
કયા મરતબા તુજે સરે મેહશાર નરીબ હૈન
જબ નાસેરીન એ શાહ કો ખાલિક બુલાયેગા
મેહશાર મેં તુ ભી સાથ બહતર કો જાઓગા

ਹਜ ਕੇ ਬੈਂਚੇਰ ਹਜ ਕਾ ਫਰੀਆ ਆਦਾ ਕਿਯਾ
 ਮੈਸਾਮ ਕੀ ਕੋਈ ਵਿਕ ਨ ਯੋਝੇ ਕਗ਼ਆ ਕਿਯਾ
 ਛਾਲੀ ਸੇ ਅਪਨੇ ਮਰਹਮੇ ਅਖਮੇ ਆਮਾ ਕਿਯਾ
 ਤੁਨੇ ਜਰੇਹਨਾ ਪਾ ਸਫਰੇ ਕਰਭਲਾ ਕਿਯਾ
 ਕਤਰੇ ਤੇਰੇ ਪਸੀਨੇ ਕੇ ਕਧਾ ਕਾਮ ਆਯੇ ਹੈ
 ਅਤਲਾਹਨੇ ਉਨ੍ਹੀ ਸੇ ਫਰਿਥਤੇ ਬਨਾਯੇ ਹੈ

ਕਿਸ ਤਰਹ ਸੇ ਬਿਧਾਨ ਹੋ ਮੰਗਰ ਵੀ ਈਣਕ ਕੇ
 ਪੈਂਦਲ ਜੋ ਕਰਲਾ ਕੀ ਨੀਕਲਤੇ ਹੈਂ ਕਾਫ਼ੇ
 ਕੋਈ ਨਜ਼ਫ਼ਸੇ ਔਰ ਕੋਈ ਬਸਰੇ ਕੀ ਰਾਹ ਸੇ
 ਹਾਥੀ ਮੈਂ ਧਾ ਹੁਸੈਨ ਕੇ ਪਰਥਮ ਲੀਧੇ ਹੁਧੇ
 ਆਈਰ ਜੋ ਕਰਲਾ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਫੈਂਡੇ ਜਾਤੇ ਹੈਂ
 ਅਭਿਆਸ ਚਲਕੇ ਖੁਦ ਉਨਹੇ ਲੇਨੇਕੋ ਆਤੇ ਹੈਂ

ਛੋਤੀ ਹੈ ਏਕ ਕਤਾਰ ਦੇ ਅਵਕੀਲ ਪਹਾਂ ਸਾਂਝੂ
 ਖਿਦਮਤਮੈਂ ਆਏਰੀਨ ਕੀ ਰੇਹਤਾ ਹੈ ਹਰ ਕੋਈ
 ਪਾਨੀ ਲੀਧੇ ਕੋਈ ਤੋ ਕੋਈ ਬਨਕੇ ਆਲੋਚਨੀ
 ਉਨ ਖਾਇਮੋ ਕੇ ਈਣਕ ਪੇ ਕਰਤਾ ਹੈ ਦਿਲ ਧਹੀ
 ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਸਾਫ਼ ਆ ਕੇ ਪਸੀਨਾ ਜ਼ਿੰਨ ਦੇ
 ਮਿਲਨੇ ਹੁਸੈਨ ਆਤੇ ਹੈ ਜਬ ਖਾਇਮੀਨ ਦੇ

ਕੁਛਨ ਕੀ ਤਰਹ ਰਾਹ ਸਾਜਾਤੇ ਹੈਂ ਆਸ਼ੋਕੀਨ
 ਜੈਮੇ ਮੋਹਨਬਤੋ ਕੇ ਲਗਾਤੇ ਹੈਂ ਆਸ਼ੋਕੀਨ
 ਜੋ ਸਾਲ ਭਰਮੈਂ ਰਿਆਕ ਕਮਾਤੇ ਹੈਂ ਆਸ਼ੋਕੀਨ
 ਫੈਲਤ ਪੋ ਆਏਰੋ ਪੇ ਲੂਟਾਤੇ ਹੈਂ ਆਸ਼ੋਕੀਨ
 ਕੇਹਤੇ ਹੈਂ ਵਿਰ ਭੀ ਕਲਿ ਹਮਾਰਾ ਨ ਭਰ ਸਕੇ
 ਛਮ ਆਏਰੇ ਹੁਸੈਨ ਕੀ ਖਿਦਮਤ ਨ ਕਰ ਸਕੇ

જો રાસ્તોમેં કરબોબલા કે ગુમર ગયે
 કેસે કહુ કે મીર તકલુમ વો મર ગયે
 પરદેશમેં થે લોટ કે વો અપને ઘર ગયે
 આ એ આજલ જતાઉ વો આઈર કિધર ગયે
 દારે ફના સે મુલ્કે બકા લે ગયે હુસૈન
 ખુદ આ કે ઉંકો કરબોબલા લે ગયે હુસૈન

::::::::::

૧૨ - મુનાઝેરા

- મીર હુસન મીર

દોરતો આઓ સુનાઓ તુમકો મેં એક વાકેઆ
 એક દિન મજલીસસે અપની ધરકી જાનીન મેં ચતા
 રાસ્તોમેં સામના વાએજ સે મેરા હો ગયા
 હરને આદાત તન્મીયા લેહજે મેં વો કેણે લગા॥

શીર્ક હૈ ગેરે ખુદા પર અથડ બરસાના સુનો
 મેં યે બોલા બાત અબ મેરી ભી મૌલાના સુનો

આદમો હવ્યાકા કયા બેટે પે રોના શીર્ક થા
 હસ્તો યાકુબને યુસુફ પે કયું ગિર્યા કિયા
 તુ અગર હૈ ઉમભી સરકાર કા તો યે જતા
 હસ્તો હમા પે કયું રોયે મોહમ્મદ મુસ્તકા

યા તો અબ સરકાર સે તુ અપના રિશ્તા તોડ દે
 યા આખાદારો પે વાએજ તન્મ કરના છોડદે

કાટ કર શિર બાત મેરી યે કિયા ઉરને સવાલ
 કયું મદદ હૈદર સે લેતે હો બજાયે મુલજલાલ
 મેં યે બોલા અપની બોસીદા કિતાબે તો ખંગાલ
 ઉંમે મિલ જાયેગી તુજકો જો જોનર કી મિસાલ

તુજ પે હો જાયેગા સાખિત બહસ યે લેકાર હૈ
નાર એ હૈદર લગાના સુન્નતે સરકાર હૈ

બાતો બાતો મેં જહાલત ઉસ્કી જબ ખુલને લગી
બઢતે બઢતે બાત મિક કરબલા તક આ ગઈ
વો યે બોલા કરબલા તો જંગ શેહાદોકી થી
મેં યે બોલા કરબલા હૈ જુંદગી ઈરલામ કી

તેરે શેહાદે સે બઢકર યું મેરા શબ્દીર હૈ
વો સરાપા રિજસ હૈ યે વારિસે તત્તીર હૈ

મું બનાકર તિલમિલાકર ફિર ચલી ઉસ્કી અબાં
તુ હૈ મૌલાઈ તો હૈદર કે ફાઓલ કર બયાં
મૈં યે બોલા ઈસ કદર બરદાશત હૈ તુમે કહાં
સોચ લે દિલ પર તેરે નિરને લગોગી બીજલીયાં

તેરી સેહત કે લિયે ડાઢી હૈ યે ગૈલી નિદા
લા છતા ઈલ્લા અલી લા સૈણ ઈલ્લા મુલ્લીકાર

બાત ઈમાને અબુતાલિબ કી ઉસને છેડદી
કુઝ પર ઉસું મુતાબીક ગુઝરી ઉંડી ગીછાં
મૈં યે બોલા ફિર તો યે તૌઠીન હૈ અલ્લાહી
પરપરીશ કાફિર કે ઘર સરકાર કી હોતી રહી

અકદે પૈગઅનર પઢા જિરને વો ઈન્સાન કોન હૈ
ગર અબુતાલિબ હૈ કાફિર ફિર મુસલમાં કોન હૈ

પઢ કે વો લા હલ આખિર ખુદ હી ગાયબ હો ગયા
ફિર મુજે રોતા હુવા મેદાને મેહશાર મૈં મિલા
મુસ્કુરા કર મૈને પુછા જોર તો હૈ કયા હુવા
આછ ભર કર વો યે બોલા હાયે મે મારા ગયા

અન યકીં આયા ગમે સરવર મેં રોના ઠીક થા
માનતા હુ મૈં 'તકલ્લુમ' તેરા કેહના ઠીક થા

.....

૧૩ - શૈખ સે દોરતાના બૂરી બાત હૈ

- સરજાદ હિલ્લોરી

શૈખ સે દોરતાના બૂરી બાત હૈ
ઉંસે મિલાના મિલાના બૂરી બાત હૈ

મેછિલે મુર્ત્તા મેં જો આતે નહીં
મેછિલે ફાતેમા મે જો આતે નહીં
ઉંકે ઘર આના જાના બૂરી બાત હૈ...

સુણતે મુસ્તાષ હૈ યે પિક અલી
ઈસ પે ઉગાતી ઉઠાના બૂરી બાત હૈ...

ઓત કે મુંહ મેં સરકારે કોનેન કો
ઓક્કર ભાગ જાના બૂરી બાત હૈ...

જુસ્કો મેછિલ સે અપની ઉઠા દે નબી
ઉસ્કો દિલમેં બિઠાના બૂરી બાત હૈ...

જો બી ગાંગી કા પરચમ ઉઠાતે નહીં
હાથ ઉંસે મિલાના બૂરી બાત હૈ...

વક્તે દફ્ફને પાયઅલર જો ગાયલ રહે
ઉંકી મરયત ઉઠાના બૂરી બાત હૈ

અમ્રમે સજજાદ કેહતા હૈ 'સજજાદ' સે
ખોલ્સે સર જુકાના બૂરી બાત હૈ...

::::::::::

૧૪ - મદહે અભિસ મદહે હેંદર હૈ

- મીર હુસન મીર

મદહે અભિસ મદહે હેંદર હૈ
જેસે લશકર કે પીછે લશકર હૈ

એક નુસેરી કા એક વણ કા ખુદા
દો ખુદા ઓ કા એક હી ઘર હૈ...

એક સાડી હૈ એક સક્કા હૈ
અતિકમા ઈક કી ઈક કા કોસાર હૈ...

ચોન દોનો કે નામ મે શામિલ
ઓર અતિમ દોનો કા મુકદ્દર હૈ...

એક અલી દુસરા હૈ નાદે અલી
એક દિલમેં રો એક લબ પર હૈ...

દુષ્મને દીને મુસ્તાફા કે તિયે
એક તલવાર એક ખંજર હૈ...

ગાડના હૈ અતિમ હદ્દ લેકિન
એક કા પાની હૈ એક કા પથ્થર હૈ...

દોનો ગ્રયનબ કે સાથ સાથ હૈ યું
એક સાચા હૈ એક ચાદર હૈ...

મતલા 'રેહાન' નામે ગાંગી હૈ
મકતા 'રેહાન' નામે હેંદર હૈ

:::::::

૧૫ - ઈસ બાતસે મેહસૂસ કરો કયા હૈ સકીના

- મીર હુસન મીર

ઈસ બાતસે મેહસૂસ કરો કયા હૈ સકીના
અભાસ કે હોઠો કી કરીદા હૈ સકીના

આઈના એ અહરા મેં જો દેખા તેરા બચપન
હર આકસ પુકારા કે તુ મેહરા હૈ સકીના

જો પ્રયાસ કે પરચમ કી અતમદાર હૈ અબ તક
અભાસ કી વો પ્રયારી સકીના હૈ સકીના

અભાસ કી નામો સે કોઈ પઢ કે તો દેખે
એહસારા કી ઓક નેહજે બલાગાહ હૈ સકીના

જો મશક મેં ભર સકતા હૈ દુનિયા કે સમંદર
ડોનેન મેં બસ વો તેરા સક્કા હૈ સકીના

હર ઉભ કે હેંદરને મુલાયા તેરા જુલા
એ ઓજ ફકત તુને હી પાયા હૈ સકીના

દરિયાઓકે લંજો કે કલમ યૂમ રહે હૈ
મૈને આલી લિખખા નહી સોચા હૈ સકીના

'રેહાન' કી સુરત વો સરફરાજ રહેગી
જુને તેરી દેહલીજ કો ચુમા હૈ સકીના

:::::::

૧૬ - મોઅજુગા એક યે ભી

- મીર હસન મીર

મોઅગીગા એક યે ભી હોગા આપકે આને કે બાદ
ધૂપ બન જાયેગી સાચા આપકે આને કે બાદ

આપ કે આને સે પેહલે મૈત્રાત હૈ યે જુંદગી
જુંદગી ખુદ હોગી ગ્રીદા આપ કે આને કે બાદ

હુરન પર યુસુફ કે જબ વો આજ તક હૈરાન હૈન
મર હી જાયેગી મુલેખા આપ કે આને કે બાદ

ખુદ હી હો જાઉગા હાપિકર આપ કે દરબાર મેં
મૈન લુંગા ઈરતોખારા આપ કે આને કે બાદ

કૌન રોકેગા ભલા તામીર કરને સે હંગે
શાતેમા અહ્રા કા રોગા આપ કે આને કે બાદ

કિને બાતે મદહે હૈદર કી આભી સીને મેં હૈન
મૈન જુન્હે આહિર કરુંગા આપ કે આને કે બાદ

હમ તો કયા હૈન આપ કે દુષ્મનસે ખુદ લેંગી અભી
આપ કે જાનેકા બદલા આપ કે આને કે બાદ

વો નમાંગી વો જુસેરી ઓર વો હૈ માતભી
ખત્મ હોગા બસ યે જગડા આપ કે આને કે બાદ

કેછ રહે હૈન જો તમાશા માતમે શાલીર કો
ખુદ બનેગો વો તમાશા આપ કે આને કે બાદ

આપકા દરબારી શાયર સબ 'તકલ્ટુમ' કો કહે
કાશ મિલ જાયે યે તુલા આપ કે આને કે બાદ

.....

૧૭ - અલ અજલ યા ઈમાગે અમાન અલ અજલ

- શાદમાન ર૩૫

અલ અજલ યા ઈમાગે અમાન અલ અજલ

ગર હો મેરી હ્યાત મેરે ઈખિતયાર મેં
સદીયા ગુઝાર કુંગા તેરે ઈન્નોમાર મેં
મૌલા અબ આપ પરદારો ગૈનત ઉઠાઈએ
દો દિન તો જુંદગી કે ગુઝારુ બહાર મે.

ઈસ વકત ગર યે અદ્દુલ સે ખાલી અમીન હૈ
મગલુમ કે માન મેં આતિમ મકીન હૈ
દુનીયા સિતમ શાયાર હૈ મગલુલ દીન હૈ
મૌલા અસુર આયોગે મુજ કો યકીન હૈ
આયોગી કુછ કમી ન મેરે એતેનાર મેં...સદીયા ગુઝાર...

સબ લોગ ખવાહિશાત કે અબ હો ગયે ગુલામ
ઈલ્લીસીચ્યત કા દૈર હૈ બે પદ્દગી હૈ આમ
પીને લગે લહુ હૈ તો પીને લગે હુરામ
કેહતા હૈ દિલ કે જસ અભી આ જાઈએ ઈમામ
ગર દૈર હૈ અશીચ્યતે પરવરદિગાર મેં...સદીયા ગુઝાર...

મુશ્કીલ કે વકત હમને પુકારા હૈ યા હુસૈન
ગૈનત કે ઈખિતછાં મે સહારા હૈ યા હુસૈન
કુઅાનો એહેલેત કા પારા હૈ યા હુસૈન
હકને હમારે દિલ પે ઉત્તરા હૈ યા હુસૈન
રેહકર ફુઆએ બિન્ને નબી કે હિસાર મેં...સદીયા ગુઝાર...

ઈસ દોરે ખતર મે હૈ દુશ્વાર મંપિલે
 મૌલા ઈસ ઈન્દીહાન મેં દિલ કો સુકુન હે
 રોઆ નમાજે હજ કે મનાસિક અદા કરે
 હમ શામ કરબલા કી જિયારત કો જા સકે
 આ જાઓગા કરાર દિલે બેકરાર મેં...સદીયા ગુઝાર...

ખુદ કશ હૈ બમ ઘમાકે હુદે મુલ્ખો જોર હૈ
 કુછ સામને હૈ એંઓર પસે મંગર કુછ એંઓર હૈ
 અબ ભી ચયનીદીયયત કે મગાલીમ કા દોર હૈ
 ગર યે યે મોમેનીન પે મુશકીલ કા દોર હૈ
 દુનિયા કે દર્દો ગમ હૈ બલા કિસ થુમાર મેં...સદીયા ગુઝાર...

એહલે અગાડો જુરાતો તદનીર ચાહીએ
 દેખા હૈ ખ્વાબ ખ્વાબ કી તાભીર ચાહીએ
 તરસીને કલ્યે માદ્રે શબ્દીર ચાહીએ
 અબ જન્નતુલ બકી કી તાભીર ચાહીએ
 આ જાયેગી બહાર ઈસ ઉજકે દયાર મેં...સદીયા ગુઝાર...

અલશાગ સે દિલોપે હુકુમત મીલી મુજે
 મગતુમીએ હુસેન કી તાકાત મિલી મુજે
 મીળનર મિલા હુસેન કા ઈમુજત મીલી મુજે
 નદલે મેં એક અશક કે જનત મીલી મુજે
 ધાટા કબી હુવા નહી ઈસ કારોબાર મેં...સદીયા ગુઝાર...

દર પર મુરતામા કે હોતે હૈ દર રોજ મોઅજુમે
 કિલે અમીર હો ગયે ઈસ દરકી ભીખ સે
 સબ આપને અપને હિસ્સેકી જોરાત લે ગયે
 મિકે ઈમામે અસર મે હિસ્સા 'કમર' મિલે
 મે મુખ્યિન હું મેં ભી ખડા હું કતાર મેં...સદીયા ગુઝાર...

::::::::::

૧૮ - એસે પૈસો સે પ્યાર મત કીજો

- સીન્ટ જાફર

એસે પૈસો સે પ્યાર મત કીજો
યે ખાતા બારબાર મત કીજો

છોડ દેતા હૈ સાથ મુશ્કીલ મેં
શૈખ પર ઈન્હેસાર મત કીજો

હૈ નુસેરી ભી દુષ્મને હૈદર
દોસ્તો મેં શુમાર મત કીજો

જાન અટકી હૈ તેરી દુનિયામેં
જાન પર જાંનિસાર મત કીજો

ગર હૈ યા લચતની કા દાયેદાર
પકત એ નુસરત ફ્રાર મત કીજો

હો જો મદ્કરું આલે આત્માર કે
ઉન્સે બિલ્કુલ ઉઘાર મત કીજો

અય મુકર્સીર આતી કા બેછે મદદ
કબ્ર મે ઈન્જોઆર મત કીજો

જિસસે નારાંજ હો આતી ઓ બતુલ
વો રવિશ ઈણ્ણિયાર મત કીજો

મે હુ મોહતાજ ગૌર કા તેરે
એસા પરવર દિગાર મત કીજો

જો સજા હો લહદ મે દે લીજો
હશ્ર મે શર્મસાર મત કીજો

વો જો ભાગે ઓહદ સે અબ ઉન્કા
આય હબીબ એતબાર મત કીજો

જુઝ આલી બાળે ફુલે ખોબર મેં
ગૈર કા ઈન્ટેઆર મત કીજો

અબ્રે આયત કીસી મુનાશીક સે
સાહીબે મુલ્લીકાર મત કીજો

મજલીસો મેહદીલ હે ઐન ઈંક
ઈંક કો કારોબાર મત કીજો

‘સીજો જાફર’ હે તેરે દરકા ગાદા
દર બદર ઈસકો ખાર મત કીજો

:::::::

૧૮ - એસે હોતે હે અલી કે નોકર

- મીર હુસન મીર

અલી અલી - અચ્છુત્લાછ - ઉંગુલ્લાછ - નુરુલ્લાછ
યા અલી અલી.....યા અલી અલી.....

એસે હોતે હે અલી કે નોકર
દેખકર મીસમો સલમાનકો કેહતી હે નામર
એસે હોતે હે અલી કે નોકર

વકત પર વકત કી રફતાર બદલ દેતે હે
શિતરતે ખંજરો તલવાર બદલ દેતે હે
દાર પર લેણજાએ ગુજતાર બદલ દેતે હે
એરે ખંજર બી સદા દેતે હે હૈદર-હૈદર...
એસે હોતે હે અલી કે નોકર...

तुमने भौता की भोहबलत का नजार देखा
लश्कर औ कुकु जियादा था मगर हार गया
यंद अहरादने लेबनोन का नकशा बदला
भागने वाले झरा देख तो पीछे भुजकर...
ऐसे होते हैं अली के नोकर...

ईश्के हैंदर की ये तज्जीग डिया करते हैं
ऐसे दिवाने हैं दानाई अता करते हैं
अकल वाले ईन्हे बहलोल कहा करते हैं
हामीटी से बना देते हैं ये खुद्द के घर...
ऐसे होते हैं अली के नोकर...

करे बयआत के सुतुनो को गिराने के लिये
अपना घर कल्पे पर्यावर में बनाने के लिये
जुतीया सीबो पर्यावर की उठाने के लिये
हुरने हरते हुपे दुनिया को लगा दी ठोकर...
ऐसे होते हैं अली के नोकर...

मर के भी उद्धरे हैंदर नहीं मरने देती
बात ये हमरते सलमानने साजित करदी
बाद मरने के अगर ईन्होंने बुलायेंगे अली
मौत की गोद से लज्जेक कहेंगे उठकर
ऐसे होते हैं अली के नोकर...

बात करने के लिये जब भी अलाने खोते
अपने किरदार को भिजाने अमल पर तोते
लाख हम खुदको गुलामे दरे हैंदर खोते
बात जब है के हमे देख के खोते हैंदर
ऐसे होते हैं अली के नोकर...

આઠ્યે દોરે ઈમામત મેં જો બિખરા દરીયા
આતા સૈલાબ તો હર સીમત તબાહી કરતા
વારતા તબ દિયા માઅઝણે અપને સર કા
ખુદ તકપના પડા દરિયા કો હદો કે અંદર
એસે હોતે હૈ અતી કે નોકર...

તેગ સિફ્ફીન મેં જબ માલિક કે અશ્તર કી ચલી
ભાગને વાતો સે મૈદાન મેં ભગદક સી મધી
સર કટે જિરમ કટે હાથ કટે સાંસ કટી
દાદ માલિક કો દી અબાસને ખુદ યે કહકર
એસે હોતે હૈ અતી કે નોકર...

મરસેહત, જુઠ, રિયાકારી, સિયાસત, ઘોડા
ખુદ નુમાઈ બી દિખાવા બી સરે ફર્ણો આજા
ઓર ઝિર હુદ્દે અતી કા બી તકલ્ખુમ દાવા
કયા બતાએંગે અગર પુછ લે મૌતા આકર
એસે હોતે હૈ અતી કે નોકર...

::::::::::::::::::

૨૦ – યા હજરતે અબ્બાસ (અ.સ.)

યા હજરતે અબ્બાસ મદદ કે લીયે આવો, શાબીર કા સદકા.
શાબીર કા તસદુક મેરી હાજત કો દીલાવો, શાબીર કા સદકા.

મંચ પંજતને પાક કી દેતા હું કસમ અબ, યા શાહે ચસરબ.
મતલબ મેરે દિલકા મેરે ખાલીક સે દીલાવો, શાબીર કા સદકા.

મંચ પ્યાસી સકીના કી કસમ દેતા હું અબ્બાસ, જલ્દ આવો મેરે પાસ.
યે વક્ત નહીં દેર કા એઅજાર દીખાવો, શાબીર કા સદકા.

ને પરદગીએ ઝયનબો કુલ્સુમ કા સદકા, કુલરા કા તસદુક.
એઅજાર દીખાવો લબે એઅજાર હીલાવો, શાબીર કા સદકા.

આંખે મલુ મંચ ચહારદાહ માઅસુમ કે દર પર, હજ ભી હો મયસ્સર.
લીલ્વાહ મેરી રેહબરી કરને કો તુમ આવો, શાબીર કા સદકા.

યા હજરતે અબ્બાસ હો તુમ લંગરે અલમ, સુલતાને મોકર્મ.
મજધાર મેં કિર્તી હય મેરી પાર લગાવો, શાબીર કા સદકા.

કબ સે યે ગુલામ આપ કા ચીલ્વાતા હય આકા, તુમ દેર ન કીજુયો.
અબ જલ્દી સે લબ્બયક કી આવાજ સુનાઓ, શાબીર કા સદકા.

દેતા હું શબાબે અલી અકબર કા તસદુક, અસ્ગાર કા તસદુક.
જો જો હંચ બીમાર ઉન્હે જલ્દ શફા દો, શાબીર કા સદકા.

---o---

૨૧ - મૌલાકી બારગાહ મૈ

મૌલાકી બારગાહમે ગુજરાત આએ હય,
ઉદ્મીદવાર બરસરે દરબાર આએ હય.

કાસીમ કા વાસ્તા અલીઅકબર કા વાસ્તા,
દર દરકી ખાકે ઠોકરે લાચાર આએ હય.

ઉન પ્યારે નન્હેં નન્હેં બચ્ચોં કા મવલા હય વાસ્તા,
જુનકે લીયે નહુર પે અલમદાર આએ હય.

ઉન દોનો લાડલો કા હય ઝયનબકા વાસ્તા,
જો રનમે મીસ્ટે જાફ્રે તચ્યાર આએ હય.

ઉન મનઝીલોં કા વાસ્તા એહલે હરમ કે સાથ,
જુન મંજિલો સે આબીટે બીમાર આએ હય.

કુલ મુશ્કીલો કો હલ કરો મુશ્કીલ કુશા હો તુમ,
આકા તેરી ડિયારત કે તલબગાર આએ હય.

દામન ગુલે મુરાદસે ભરનેકો આએ હય,
રોકે પે તેરે અબ યેછ ગુનેહાર આએ હય.

---૦---

૨૨ - હાગીર હય હાગરીમે હજારો કી હલ અતા।

હાગીર હય હાગરીમેં હજારો કી હલ અતા,
ફરીયાદ હય હમ પર ભી કરમ કીજુયે આકા.

ભાઈ હસન-હુસયન કે વો જાને મુરતજા,
અબ્બાસ અલમદાર વો સક્કાએ સકીના.
તારીફ ઉન કી કચા કરુ કચા મુજસે હો સના,
સદકા ઉન હી કે નામકા મીલતા હય મરહબા.

હાગીર હય હાગરીમેં હજારો કી હલ અતા,
ફરીયાદ હય હમ પર ભી કરમ કીજુયે આકા.

આકા કો આજ અપની મુસીબત સુનાઓ તુમ,
પેહલે તો અપની આંખોસે આંસુ બહાઓ તુમ.
રો રોકે આગ આતીશે ગમ કી બુજાઓ તુમ,
દિલમે ઉન્હી કી યાદકો મેહમાં બનાઓ તુમ.

હાગીર હય હાગરીમેં હજારો કી હલ અતા,
ફરીયાદ હય હમ પર ભી કરમ કીજુયે આકા.

એક રોજ જો હમસાચા કે ઘર મેં મૈં ગઈ,
થી હાગરી અબ્બાસે અલમદાર કી વહા.
જુતના ભી દિલમેં રંજ થા વો સારા મીટ ગયા,
આકર કીસીને કાનો મે ચુપકે સે યે કહા.

હાગીર હય હાગરીમેં હજારો કી હલ અતા,
ફરીયાદ હય હમ પર ભી કરમ કીજુયે આકા.

જો હાડરી અબ્બાસે અલમદાર કી કરેં,
અલ્લાહ ઉસકી મુશ્કીલે આસાન સબ કરે.
દિન રાત જો અબ્બાસ કે નારો સે દમ ભરે,
કચા ગમ ઉસે દુનિયા કા કીસી સે વો કચુ કરે.

હાડીર હય હાડરીમેં હજારો કી હલ અતા,
ફરીયાદ હય હમ પર ભી કરમ કીજુયે આકા.

હય હાડરી અબ્બાસ કી તશરીફ લાઈએ,
થાને અલી કે લાલપે કુરબાન હો જાઈએ.
રો કર અદબ કે સાથ ચે પઢકર સુનાઈએ,
સરકાર આપકા હમેં રોકા દિખાઈએ.

હાડીર હય હાડરીમેં હજારો કી હલ અતા,
ફરીયાદ હય હમ પર ભી કરમ કીજુયે આકા.

મૈં જા કે લોટ આઉ વહા જા કે સબ કે સાથ,
કદમો પે સર જુકાઉ વહા જા કે સબ કે સાથ.
મૈં હાડરી મનાઉ વહા જા કે સબ કે સાથ,
સબ કો ચેહી સુનાઉ વહા જા કે સબ કે સાથ.

હાડીર હય હાડરીમેં હજારો કી હલ અતા,
ફરીયાદ હય હમ પર ભી કરમ કીજુયે આકા.

---o---

23 - અય મવલા અલી

અય મવલા અલી અય શેરે ખુદા
મેરી કશ્તી પાર લગા દેના

તુમને સુની ફરીયાદ સભીકી તુમને મદદકી બંદોકી અબ
મેરી ભી સુનલો બેહણે ખુદા મેરી કશ્તી પાર લગા દેના

તુમને દરે ખયબરકો ઉખાડા દીનકા ઝંડા ગાડ દીચા
ઈસ્લામકો રોશાન તુમને કીયા મેરી કશ્તી પાર લગાના

પયદા હુયે અલ્લાહકે ઘરમેં પાઈ શહાદત મસજૂદમેં
ક્યા શાન તુમ્હારી સલ્લે અલા મેરી કશ્તી પાર લગા દેના

હકને તુમ્હે તલવાર અતાકી દુખ્તર દી પચગમ્બરને
હ્ય તુમ્પે ફીદા મેહબુબે ખુદા મેરી કશ્તી પાર લગા દેના

જાન બડી મુશ્કીલમેં પડી હ્ય આવો મદદ કો શેરે ખુદા
કેહેતે હ્ય તુમ્હે સબ મુશ્કીલ કુશા મેરી કશ્તી પાર લગા દેના

---o---

કિતાબ યુસુફ જહરા (ભાગ ૧ થી ૧૬)

નીચેની વેબસાઇટ પરથી ફી ડાઉનલોડ થઈ શકશે.

www.yusufezehra.com / www.yusufezahra.in

પારસ પ્રિન્ટર્સ, જુના બગીચા ચોક, વાસીતળાવ રોડ, મહુવા. મો. ૯૪૨૮૮૫૬૯૪૪